

Universitet- og høskolerådet

Deres referanse  
16/229-5Vår referanse  
17/00009-199Vår dato  
03.10.2017

## Hørings svar - Forslag til nasjonale retningslinjer for praksisveilederutdanning

*Fellesorganisasjonen(FO) er fagforeningen og profesjonsforbundet for 28 000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere.*

FO vil innledningsvis berømme UHR for arbeidet og er glad for at vi får mulighet til å gi innspill til dette viktige arbeidet. Barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere har lang tradisjon med faglig veiledning – både i utdanningene og i praksisfeltet. Disse profesjonene har bidratt til både å utvikle og etablere ulike veiledningsutdanninger og med å få veiledning prioritert i ulike tjenester. FO støtter mye det som foreslås og vi har noen konkrete forslag til endringer.

FO administrerer en godkjenningsordning for veiledere. Kriteriene for denne godkjenningen er blant annet nært knyttet til den enkeltes profesjonsutøvelse og veiledningen må bidra til at den enkelte yrkesutøver etablerer en profesjonell identitet knyttet til egen profesjon. Dette mener FO bør komme tydeligere fram i retningslinjene.

FO vil særlig trekke fram noen områder vi mener er viktig:

- Lovpålagt plikt til å være veileder for studenter i praksis
- Bedre og mer systematisk utdanning av praksisveiledere.
- Praksisveilederne må avlønnes
- Praksisfeltet skal tilby praksisplasser som er stabile over tid.

FO er enig i forslag om å satse mer systematisk på å utvikle praksisveileders kompetanse. Omfanget av en veilederutdanning må ses i sammenheng med lovpålagt plikt til å være veileder og lønn til veileder. Utdanningsinstitusjonene har i dag en utfordring med å få tilstrekkelig mange relevante praksisplasser, selv uten et slikt krav om formell veiledningskompetanse og uten absolutt krav om veileder fra samme profesjon som studenten.

Vi vil videre i hørings svaret kommentere på spørsmålene som er stilt i høringsbrevet.

**1. Er det behov for veiledende nasjonale retningslinjer for hva som kan utgjøre en felles veiledningskompetanse hos praksisveiledere, uansett profesjon eller tjenesteområde?**

FO

Besøksadresse:  
Mariboestgt. 13  
0183 OsloPostadresse:  
Pb. 4693 Sofienberg  
0506 OsloTelefon:  
02380Telefaks:  
94 76 20 18e-post:  
kontor@fo.no

www.fo.no

Bankgiro:  
9001.06.35674Bankgiro kontigent:  
9001.08.71394Foretaksnr.:  
870 953 852 MVA

FO mener at for å sikre en grunnkompetanse på et minimumsnivå, er det hensiktsmessig med nasjonale retningslinjer. Veiledning i praksisstudiet er sentralt for alle profesjonsstudier, og en veilederutdanning kan hjelpe veileder til å ha fokus på faglig utvikling og profesjonsidentitet.

## **2. Er de foreslåtte læringsutbyttebeskrivelsene (LUB) dekkende og gode nok til å definere ønsket sluttkompetanse?**

I utgangspunktet er vi fornøyd med de sentrale forhold som er vektlagt i læringsutbyttebeskrivelsene. Vi savner imidlertid noen områder i LUB-beskrivelsen:

Forslag til nye LUBer:

### Kunnskaper:

Praksisveileder har:

- Kunnskap om sentrale temaer innenfor veiledning som fagområde med spesiell innsikt i veiledning av studenter i praksis
- Kunnskap om læringsutbytter og innhold i praksisstudiet for det aktuelle profesjonsstudiet

### Ferdigheter:

Praksisveileder kan:

- Anvende faglig kunnskap om veiledning som legger til rette for faglig og personlig utvikling hos praksisstudenter
- Anvende relevant forsknings- og utviklingsarbeid på praktiske og teoretiske problemstillinger i veiledning av studenten
- Analysere, reflektere og skape rom for kritisk og etisk tenkning over faglige problemstillinger relatert til veiledning av studenter i praksis

### Generell kompetanse:

Praksisveileder kan:

- Samarbeide med praksisstudent for å analysere lærebehov.
- Formidle-kunnskaps- og forskningsbasert-fagstoff og utveksle synspunkter og erfaringer med andre veiledere bidra til utvikling av god praksis innen faglig veiledning.
- Anvende nytenkning og innovasjonsprosesser innen veiledning.
- Oppdatere sin kunnskap om veiledning og sentrale temaer innenfor veiledning.

## **3. Er det et riktig grep å legge læringsutbyttebeskrivelsene på masternivå, i tråd med kravene i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for høyere utdanning?**

Det er en viktig motivasjonsfaktor at kurset kvalifiserer til en godkjenning som veileder. Det ser ut til å være økende tendens til at flere profesjonsutøvere bygger på videreutdanninger til master. FO mener derfor det er riktig at også denne utdanningen legges på et masternivå.

## **4. Arbeidsgruppen støtter Praksisprosjektets anbefaling om at krav til veileders kompetanse bør forskriftsfestes, gjerne i form av et krav om veilederutdanning tilsvarende minimum 10 studiepoeng. Hva mener høringsinstansene om dette?**

Krav til veilederkompetanse kan sørge for en bedre utnyttelse av praksisstudiene og bidra til at veiledning av studenter gis økt status og blir et satsingsområde for det enkelte arbeidssted. Det er likevel grunn til å vurdere om det er realistisk å sette et slikt krav, dersom ikke avlønning står i forhold til innsatsen. I den sammenhengen må det vurderes hvilken instans som skal betale for denne kompetansehevingen.

Et krav vil berøre både utdanningsinstitusjonene og praksisfeltet i arbeidet med å rekruttere praksisplasser og å skaffe veiledere til studentene.

For arbeidsgivere/ledere vil krav til veilederkompetanse for de ansatte kunne være krevende å innfri innenfor organisasjonens ressurser og rammer. En konsekvens kan være at arbeidsgivere sier nei til å ta imot praksisstudenter fordi de ikke har ansatte med veilederkompetanse, eller de mangler ressurser til å frigjøre en ansatt til å ta videreutdanning eller til å sette inn vikar.

Overgangsordninger må utvikles og tydeliggjøres

**5. I høringsdokumentet er det gitt eksempler på ulike modeller for gjennomføring av veilederutdanning for praksisveiledere fra yrkesfeltet. Høringsinstansene bes komme med synspunkter på disse, og gjerne også komme med andre forslag til hvordan utdanningstilbud til praksisveiledere kan utvikles i et samarbeid mellom UH-institusjoner og med praksisfeltet.**

Noe teorigrunnlag for veilederutdanning kan utgjøre et felles grunnlag. FO forstår veiledning som en generell pedagogisk kompetanse på lik linje med kommunikasjon og relasjonskompetanse, som er et fellestema i helse- og sosialfaglige utdanninger.

Det vil samtidig være behov for en profesjonsspesifikk del, som knyttes til den konkrete utdanningen og profesjonen studenten skal utdanne seg til. Dette for å sikre kompetanse og nærhet til de situasjonene som det øves på. Praksisløpet i de ulike profesjonsutdanningene er svært ulikt, og veilederne har også til dels ulike roller. Det kan være fordeler med å gjennomføre veilederutdanningene som et tverrprofesjonelt tilbud. Samtidig må det tas høyde for praktiske spørsmål i en slik gjennomføring.

FO finner det ikke hensiktsmessig med en nasjonal modell for veiledningsmetode, da vi ser flere veiledningsmetoder som relevante som ferdighetstrening/simulering og refleksjon. Det vil kreve praktiske øvelser og aktiv tilstedeværelse på campus.

**6. Hvilke synspunkter har høringsinstansene på hva som vil være riktig ansvars- og oppgavefordeling mellom UH-institusjonene og praksisinstitusjonene når det gjelder initiering, utvikling, gjennomføring og finansiering av tilbud om veilederutdanning for praksisveiledere?**

Veilederutdanning for praksisveiledere vil være et viktig møtepunkt mellom utdanningsinstitusjonene og praksisfelt. Studentveilederne får teoretisk og praktisk kunnskap om studentveiledning, utdanningsfeltet får oppdatert kunnskap om utfordringer og muligheter i praksisfeltet. Veilederutdanning for praksisveiledere bør gjennomføres lokalt knyttet til de profesjonsutdanningene praksisveiledere skal veilede studentene på.

Dersom det blir satt et nasjonalt krav om formell veilederkompetanse må det følge midler til utdanningsinstitusjonene for igangsetting av veilederutdanning. FO ser det som hensiktsmessig med delte stillinger utdanning/praksis for å synliggjøre og muliggjøre veiledede praksisstudier som en viktig del av sosialarbeiderutdanningene.

Med vennlig hilsen

*Sign*  
Mimmi Kvisvik  
Forbundsleder

*sign*  
Inger Karseth  
Rådgiver

